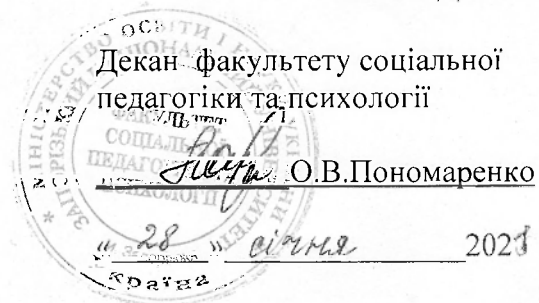

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ЗАТВЕРДЖУЮ

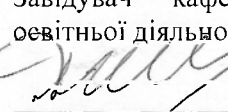
**ПСИХОЛОГІЯ СІМ'Ї ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СІМЕЙНОГО
ВИХОВАННЯ**
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

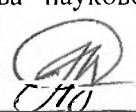
підготовки бакалаврів
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 013 «Початкова освіта»
освітньо-професійна програма «Початкова освіта»

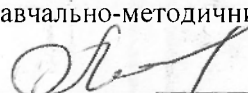
Укладач **Т. П. Голованова**, канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки та психології
освітньої діяльності

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри педагогіки та психології
освітньої діяльності
Протокол № 6 від 27 сі 2024 р.

Ухвалено науково-методичною радою
факультету СПП
Протокол № 6 від 28 сі 2024 р.

Завідувач кафедри педагогіки та психології
освітньої діяльності
 д.пед.н., проф. О.І. Іваницький

Голова науково-методичної ради факультету
СПП
 к.пед.н., доцент І. В. Козич

Погоджено
з навчально-методичним відділом
 О.В. Лешинська

2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Кількість кредитів – 3	Вибіркова	
		Цикл дисциплін. BBC	
Спеціальність 013 Початкова освіта	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
Освітньо-професійна програма Початкова освіта	Змістових модулів - 4	20 год.	6 год.
		Практичні	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 8	10 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Психологія сім'ї та психологічні проблеми сімейного виховання» є забезпечення особистісної готовності студентів до майбутньої професійної діяльності через формування у них системи базових уявлень про психологію шлюбно-сімейних стосунків та міжособистісних відносин між дитиною та її батьками, як прикладну галузь психологічної науки та наукову дисципліну.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Психологія сім'ї та психологічні проблеми сімейного виховання»:

- сформувані цілісне уявлення про психологію сім'ї як прикладної галузі психологічного знання;
- сформувані уявлення про еволюцію шлюбно-сімейних стосунків;
- розкрити особливості життєвого циклу сім'ї та закономірності динаміки сімейних відносин;
- сформувані уявлення про основні психолого-педагогічні моделі взаємовідносин батьків і дітей;

- набути вмінь використовувати принципи сімейного консультування та здійснювати просвітницьку роботу з метою профілактики психологічних проблем сімейного виховання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
Знати: основні психологічні теорії, категорії та поняття: психологія сім'ї; життєвий цикл сім'ї; функції сім'ї; задоволеність шлюбом; любов, кохання; адаптація та сумісність у шлюбі та сім'ї; батьківсько-дитячі взаємовідносини; сімейне консультування.	Конспектування першоджерел. Складання словника базових категорій та понять дисципліни. Виконання тестових завдань в СЕЗН Moodle.
Вміти: оперувати категоріально-понятійним апаратом курсу; ідентифікувати соціально-психологічні феномени сімейного життя та проблеми сімейного виховання; оформляти висновки з висвітленої проблеми самостійно; формулювати питання до викладача та виступаючих; використовувати принципи сімейного консультування.	Інтерактивні методи (case-метод, мозковий штурм). Практичні методи (вправи). Поточні контрольні заходи: виконання тестових завдань в СЕЗН Moodle, індивідуальні практичні завдання, робота на практичних заняттях
ІК - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень і методів педагогіки, психології та окремих фахових методик й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.	Метод - пояснювально-ілюстративний метод навчання (надання інформації); метод проблемного викладу (постановка проблемного завдання), дослідницький, частково-пошуковий. Метод контролю і самоконтролю (метод усного контролю, метод письмового контролю). виконання тестових завдань в СЕЗН Moodle
ЗК - Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно.	Пояснювально-ілюстративний (навчальна лекція, бесіда, презентації). Інтерактивні методи (case-метод, мозковий штурм). Практичні методи

	<p>(вправи).</p> <p>Поточні контрольні заходи:</p> <p>виконання тестових завдань в СЕЗН Moodle, індивідуальні практичні завдання, робота на практичних заняттях</p>
<p>ЗК - Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами..</p>	<p>Пояснювально-ілюстративний (навчальна лекція, бесіда, презентації). Практичні методи (вправи).</p> <p>Поточні контрольні заходи:</p> <p>виконання тестових завдань в СЕЗН Moodle, індивідуальні практичні завдання, робота на практичних заняттях</p>
<p>ЗК - Здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства.</p>	<p>Пояснювально-ілюстративний (навчальна лекція, бесіда, презентації). Практичні методи (вправи).</p> <p>виконання тестових завдань в СЕЗН Moodle, індивідуальні практичні завдання, робота на практичних заняттях</p>
<p>СК - Здатність здійснювати професійні функції в процесі інклюзивного навчання, ураховуючи різні освітні потреби учнів.</p>	<p>Метод проблемного викладу (постановка проблемного завдання), дослідницький, частково-пошуковий.</p> <p>Інтерактивні методи (мозковий штурм)</p> <p>Практичні методи (вправи).</p> <p>виконання тестових завдань в СЕЗН Moodle, індивідуальні практичні завдання, робота на практичних заняттях</p>

Міждисциплінарні зв'язки. Міждисциплінарні зв'язки визначаються, перш за все, тими зв'язками, які визначилися у структурно-логічній схемі ОПП. Це зв'язки: Психодіагностика; Психологія особистості; Основи психокорекції; Основи психологічного консультування. Дисципліна є підґрунтям для виробничої практики.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні засади психології сім'ї.

Мета, зміст та завдання дисципліни. Соціально-історичні аспекти шлюбно-сімейних відносин. Історія розвитку емпіричних досліджень сім'ї. Основні концептуальні підходи у вивченні шлюбно-сімейних відносин: еволюціонізм, функціоналізм, біологізм, емпіризм, сцієнтизм. Сучасні дослідження шлюбно-сімейних взаємин. Форми організації шлюбу і сім'ї, їх джерела і еволюція. Патріархальна сім'я та її трансформації. З історії української родини. Типові моделі сучасної української сім'ї. Характерні риси сучасної української родини.

Переваги й унікальність сім'ї як малої соціальної групи. Функціонально-рольова структура сім'ї. Подружні ролі (традиційні, товариські, ролі партнерів, від узгодженості яких залежать особливості взаємин подружжя). Умови розподілу ролей між подружжям. Комплексність у виконанні сім'єю функцій. Типологія сімей. Психологічно благополучна і неблагополучна сучасна сім'я. Поняття “психологічне здоров'я сім'ї”. Структура психологічного здоров'я сім'ї. Сімейно обумовлені переживання, які особливо несприятливо впливають на психічний і соматичний стан здоров'я людини.

Змістовий модуль 2. Етапи розвитку шлюбу

Тлумачення поняття „атракція”. Етапи розвитку емоційних відносин. Феномен кохання та його прояви. Співвіднесення понять „кохання” і „закоханість”. Теорії кохання. Психологічна характеристика періоду дошлюбного спілкування. Дошлюбні чинники, які впливають на стабільність шлюбу. Мотиви вступу у шлюб. Психологічні пастки періоду дошлюбного спілкування.

Життєвий цикл сім'ї. Сутність поняття адаптації подружжя. Зміст первинної адаптації. Сфери сімейної адаптації (матеріально-побутова, морально-психологічна, інтимно-особистісна). Вторинна (негативна) адаптація і сфери її прояву. Умови подолання вторинної негативної адаптації. Основні підходи у визначенні поняття “сумісність”: функціонально-рольовий; структурний. Психофізіологічна, ціннісно-орієнтаційна та особистісна складові сумісності подружжя і способи її діагностики. Типи ставлення кожного з партнерів до цінностей іншого. Типологія сімей за характером психологічної й ціннісно-орієнтаційної єдності.

Змістовий модуль 3. Динаміка сімейного життя

Сімейний конфлікт, потреби, причини сімейних конфліктів. Класифікація конфліктів (за В.А. Сисенко). Стратегії та моделі поведінки в конфлікті, психологічна допомога в сімейних конфліктах, техніка конструктивної суперечки, ревності, подружня зрада, мотиви подружньої

невірності, феномен прощення. Техніка «Конструктивної суперечки» С.Кратохвіла. Тлумачення поняття подружня невірність. Мотиви позашлюбних зв'язків. Відмінності в мотивуваннях зрад у чоловіків і жінок. Стадії та форми прощення (Р. Енрайт). Прийняття прощення.

Чинники руйнування шлюбно-сімейних відносин (соціальні, політичні, економічні, гендерні, етнічні, соціально-психологічні, індивідуально-психологічні та ін). Типи розлучень: справжнє, розлучення-тиск, розлучення-реакція. Фази розпаду і дестабілізації відносин: інтрапсихічна (внутрішня), інтерпсихічна, соціальна фаза, фаза переробки. Концепція розпаду емоційних стосунків (Дж.А.Лі). Стадії розлучення. Стратегії поведінки у ситуації розлучення (модель Кюблер-Рос). Діалектична модель процесу розлучення Маслоу. Соціально-психологічні наслідки розлучення. Характеристика ситуації після розлучення. Емоційні реакції дітей та підлітків на розлучення батьків. Рекомендації батькам у построзлучній ситуації. Рекомендації подружжю, яке пережило розлучення.

Змістовий модуль 4. Психологічні проблеми сімейного виховання

«Психоаналітична» модель сімейного виховання. Класичний психоаналіз З. Фрейда про вплив батьків на психічний розвиток дитини. Концепція Е. Еріксона про становлення особистості людини. Е. Фромм про роль матері і батька у вихованні дітей. «Біхевіористична» модель сімейного виховання. Метод модифікації, перенавчання. Метод моделювання. «Гуманістична» модель сімейного виховання. Р. Дрейкурс та його метод виховання.

Поняття форми, методу, засобу та прийому виховання дитини. Заохочення та покарання як методи виховання дитини в сім'ї та вимоги до їх застосування. Типи неправильного виховання дітей в сім'ї.

Умови успішного виховання дітей в сім'ї. Поняття стилю сімейного виховання. Потуральний стиль виховання. Змагальний та розважливий стилі виховання. Запобігливий, контролюючий стилі виховання дітей в сім'ї. Співчутливий та гармонійний стилі виховання. Роль батьківського спілкування у вихованні дитини. Взаємозв'язок стилів виховання і особливостей становлення особистості дитини. Причини неадекватного батьківського ставлення до дитини. Методика АСВ.

Специфіка сімейного консультування. Стадії сімейного консультування. Моделі сімейного консультування. Функції сімейного консультанта та його професійна позиція. Методи та техніки роботи консультанта з сім'єю.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття, год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	24	4	2	4	2	7	20	6	6	12
2	15	22	4	2	2	-	9	20	10	8	18
3	15	20	4	-	2	-	9	20	2	6	8
4	15	24	8	2	2	2	5	20	12	10	22
Усього за змістові модулі	60	90	20	6	10	4	30	80	30	30	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30						30	30	20	20	40
Загалом	90								100		

5. Тематики лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Предмет психології сім'ї. Мета, зміст та завдання дисципліни. Історія розвитку емпіричних досліджень сім'ї. Форми організації шлюбу і сім'ї, їх джерела і еволюція. Характерні риси сучасної української родини.	2	2
1	Соціально-психологічна сутність сім'ї та її характеристики. Функціонально-рольова структура сім'ї. Поняття «функції сім'ї». Реалізація індивідуальних потреб в шлюбі і розмаїття сімейних функцій. Різновиди функціональних сімейних ролей. Вплив гендерних стереотипів на функціонально-рольову структуру сім'ї.	2	

2	Функції та завдання періоду дошлюбного спілкування. Тлумачення поняття „атракція”. Теорії кохання. Дошлюбні чинники, які впливають на стабільність шлюбу. Мотиви вступу у шлюб. Психологічні пастки періоду дошлюбного спілкування.	2	
2	Життєвий цикл родини. Життєвий цикл сім'ї. Сутність поняття адаптації подружжя. Зміст первинної адаптації. Вторинна (негативна) адаптація і сфери її прояву. Основні підходи у визначенні поняття “сумісність”: функціонально-рольовий; структурний. Психофізіологічна, ціннісно-орієнтаційна та особистісна складові сумісності подружжя і способи її діагностики.	2	2
3.	Проблема сімейних конфліктів. Сімейний конфлікт, потреби, причини сімейних конфліктів. Класифікація конфліктів (за В.А. Сисенко). Стратегії та моделі поведінки в конфлікті, психологічна допомога в сімейних конфліктах, техніка конструктивної суперечки, ревності, подружня зрада, мотиви подружньої невірності, феномен прощення.	2	
3.	Феномен розлучення як ненормативна криза сім'ї та його наслідки для подружжя і дітей. Типи розлучень: справжнє, розлучення - тиск, розлучення-реакція. Фази розпаду і дестабілізації відносин: інтрапсихічна (внутрішня), інтерпсихічна, соціальна фаза, фаза переробки. Діалектична модель процесу розлучення Маслоу. Емоційні реакції дітей та підлітків на розлучення батьків. Рекомендації батькам у построзлучній ситуації. Рекомендації подружжю, яке пережило розлучення.	2	
4.	Основні психолого-педагогічні моделі батьківсько-дитячих взаємовідносин. Психолого-педагогічні моделі дитячо-батьківських відносин. «Психоаналітична» модель сімейного виховання. «Біхевіористична» модель сімейного виховання. «Гуманістична» модель сімейного виховання.	2	2
4.	Основні форми, методи та прийоми виховання дітей в сім'ї. Заохочення та покарання як методи виховання дитини в сім'ї та вимоги до їх застосування. Прохання як форма методу вимоги. Поєднання дисципліни із головною мовою любові дитини. Помилки виховання дітей в сім'ї.	2	
4.	Стили сімейного виховання дітей в сім'ї. Поняття стилю сімейного виховання. Віді стилів виховання та їх характеристика.	2	

	Роль батьківського спілкування у вихованні дитини. Взаємозв'язок стилів виховання і особливостей становлення особистості дитини. Причини неадекватного батьківського ставлення до дитини. Методика АСВ.		
4.	Сімейне консультування. Специфіка сімейного консультування. Стадії сімейного консультування. Моделі сімейного консультування. Функції сімейного консультанта та його професійна позиція. Принципи роботи консультанта з сім'єю.	2	
Разом		20	6

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Предмет психології сім'ї. Етапи становлення психології сім'ї як галузі психологічного знання. Сім'я і шлюб в історії суспільства. Основні концептуальні підходи у вивченні шлюбно-сімейних стосунків. Сучасні дослідження шлюбно-сімейних стосунків.	2	2
1	Соціально-психологічна сутність сім'ї та її характеристики Реалізація індивідуальних потреб в шлюбі і розмаїття сімейних функцій. Сімейні ролі і внутрішньосімейна рольова структура. . Поняття «функції сім'ї». Реалізація індивідуальних потреб в шлюбі і розмаїття сімейних функцій. Вплив гендерних стереотипів на функціонально-рольову структуру сім'ї.	2	-
2	Життєвий цикл родини. Динаміка і періодизація сімейного життя. Нормативні та ненормативні сімейні кризи.	2	-
3	Проблема сімейних конфліктів. Різновиди та основні причини сімейних конфліктів. Класифікація та основні категорії сімейних конфліктів (за В.А.Сисенко). Типові моделі поведінки подружжя в міжособистісних внутрішньосімейних конфліктах. Тактики розв'язання сімейних конфліктів.	2	-
4	Стилі сімейного виховання дітей в сім'ї. Основні характеристики дитячо-батьківських відносин, їх інтеграційні показники. Стилі сімейного виховання, класифікація основних типів сімейного виховання; показники поведінки батьків, що впливають на формування у дітей певних рис. Аналіз опитувальника «АСВ».	2	2
Разом		10	4

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	**Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Виконання навчальних тестів	Предмет психології сім'ї. Соціально-психологічна сутність сім'ї та її характеристики.	Теоретична частина модуля оцінюється у 1 бал. Відповідь на тестові питання в системі Moodle (3 питання по 0,5 бала). Кількість балів підраховується згідно з відсотковим коефіцієнтом із розрахунку 100% 3 правильних відповідей – 1 бал.	1*2=2
1	Участь у роботі на практичних заняттях Підготовка основних практичних завдань. Основні і додаткові завдання до практичного заняття	Предмет психології сім'ї. Соціально-психологічна сутність сім'ї та її характеристики	https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/585174/mod_resource/content/3/%d0%a1%d0%98%d0%9b%d0%90%d0%91%d0%a3%d0%a1_%d0%9f%d0%9e%d0%a7%d0%90%d0%a2_%d0%9f%d0%a1%d0%98%d0%a5_%d0%a1%d0%86%d0%9c.pdf	2*5=10
Усього за ЗМ1	4			12
2	Виконання навчальних тестів	Функції та завданням періоду дошлюбного спілкування. Життєвий цикл сім'ї.	Теоретична частина модуля оцінюється у 1 бал. Відповідь на тестові питання в системі Moodle (3 питання по 0,5 бала). Кількість балів підраховується згідно з відсотковим коефіцієнтом із розрахунку 100% 3 правильних відповідей – 1 бал.	1*2=2
2	Основні і додаткові завдання до практичного заняття	Життєвий цикл сім'ї.	https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/585174/mod_	(1*5)+1=6

			resource/content/3/%d0%a1%d0%98%d0%9b%d0%90%d0%91%d0%a3%d0%a1_%d0%9f%d0%9e%d0%a7%d0%90%d0%a2_%d0%9f%d0%a1%d0%98%d0%a5_%d0%a1%d0%86%d0%9c.pdf	
	Атестаційний (проміжний) контроль (тестування)	Предмет психології сім'ї. Соціально-психологічна сутність сім'ї та її характеристики. Функції та завдання періоду дошлюбного спілкування. Життєвий цикл сім'ї.	Відповідь на тестові питання в системі Moodle (20 питань по 0,5 бала). Кількість балів підраховується згідно з відсотковим коефіцієнтом із розрахунку 100% правильних відповідей – 10 балів.	10*1=10
Усього за ЗМ 2	3			18
3	Виконання навчальних тестів	Сімейний конфлікт. Феномен розлучення.	Відповідь на тестові питання в системі Moodle Кількість балів підраховується згідно з відсотковим коефіцієнтом із розрахунку 100% правильних відповідей 3 – 1 бал.	1*2=2
3.	Участь у роботі на практичних заняттях Підготовка основних практичних завдань. Складання словника базових понять та категорій теми	Сімейний конфлікт. Феномен розлучення.	https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/585174/mod_resource/content/3/%d0%a1%d0%98%d0%9b%d0%90%d0%91%d0%a3%d0%a1_%d0%9f%d0%9e%d0%a7%d0%90%d0%a2_%d0%9f%d0%a1%d0%98%d0%a5_%d0%a1%d0%86%d0%9c.pdf	(1*5) +1=6
Усього за ЗМ 3	3			8

4	Виконання навчальних тестів	Психолого-педагогічні моделі дитячо-батьківських відносин. Методи виховання дитини в сім'ї. Стилі сімейного виховання дітей в сім'ї. Сімейне консультування.	Теоретична частина модуля оцінюється у 1 бал. Відповідь на тестові питання в системі Moodle (3 питання по 0,5 бала). Кількість балів підраховується згідно з відсотковим коефіцієнтом із розрахунку 100% 3 правильних відповідей – 1 бал.	1*4=4
4	Участь у роботі на практичних заняттях Підготовка основних практичних завдань	Стилі сімейного виховання дітей в сім'ї	https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/585174/mod_resource/content/3/%d0%a1%d0%98%d0%9b%d0%90%d0%91%d0%a3%d0%a1_%d0%9f%d0%9e%d0%a7%d0%90%d0%a2_%d0%9f%d0%a1%d0%98%d0%a5_%d0%a1%d0%86%d0%9c.pdf	(5*1)+3=8
	Атестаційний (проміжний) контроль (тестування)	Сімейний конфлікт. Феномен розлучення. Психолого-педагогічні моделі дитячо-батьківських відносин. Методи виховання дитини в сім'ї. Стилі сімейного виховання дітей в сім'ї. Сімейне консультування.	Відповідь на тестові питання в системі Moodle (20 питань по 0,5 бала). Кількість балів підраховується згідно з відсотковим коефіцієнтом із розрахунку 100% правильних відповідей – 10 балів.	10
Усього за ЗМ 4	5			22
Усього за змістові модулі контр. заходів	15			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Теоретичне завдання	Питання для підготовки: Предмет психології сім'ї. Соціально-психологічна сутність сім'ї та її характеристики. Функції та завдання періоду дошлюбного спілкування. Життєвий цикл родини. Проблема сімейних конфліктів. Феномен розлучення. Моделі батьківсько-дитячих взаємовідносин. Стилі сімейного виховання дітей в сім'ї. Сімейне консультування.	Теоретична частина заліку оцінюється у 20 балів. Відповідь на тестові питання в системі Moodle (40 питань по 0,5 бала). Кількість балів підраховується згідно з відсотковим коефіцієнтом із розрахунку 100% правильних відповідей – 20 балів.	20
	Практичне завдання	Вимоги до есе. 1. Обсяг — 2 сторінки тексту (800-1000 слів). Структура есе. Есе складається з таких частин — вступ, основна частина, висновок. Вступ — обґрунтування вибору теми есе. Основна частина — теоретичні основи обраної проблеми й виклад основного питання. Ця частина припускає розвиток аргументації й аналізу, а також обґрунтування їх, виходячи з наявних даних, інших аргументів і позицій. Висновок — узагальнення й аргументовані висновки до теми тощо. Підсумовує есе або ще раз вносить пояснення, підкріплює зміст і значення викладеного в основній частині.	Максимальна кількість балів за 1 есе – 4, які нараховуються за виконання таких частин роботи: <ul style="list-style-type: none"> • правильне визначення основної проблеми – 0,5 б.; • правильне визначення мети та завдань – 0,5 б.; • логічність, послідовність викладення матеріалу – 0,5 б.; • самостійно проведений аналіз цієї проблеми з використанням концепцій і діагностичного інструментарію – 1 б.; • доцільність запропонованих висновків – 1 б.; • дотримання вимог есе – 0,5 б. 	20
<u>Усього за підсумковий семестровий контроль</u>				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Седих К. В. Психологія сім'ї : навч. посіб. [для студентів ВНЗ]. Київ : Академія, 2015. 191 с.
2. Психологія сім'ї : навч. посіб. рек. МОНУ / за заг. ред. В. М. Поліщука. Суми : Університетська книга, 2009. 288 с.
3. Помиткіна Л. В. Психологія сім'ї : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] К. : Вид-во «НАУ-друк», 2011. 272 с.
4. Психологія сучасної сім'ї : навч. посіб. Кременчук: ПП Щербатих О. В., 2015. 136 с.
5. Федоренко Р. П. Психологія сім'ї : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. 364 с.

Додаткова:

1. Алешина Ю. Е. Социально-психологические методы исследования супружеских отношений: спецпрактикум по психологии. М. : МГУ, 1987. 120 с.
2. Бондарчук О. І. Психологія сім'ї : курс лекцій. МАУП. К., 2001. 170 с.
3. Кісарчук З. Г. Психологічна допомога сім'ї : навч. посіб. : у 3 кн. К. : Главник, 2006.
4. Руденко І. М. Вплив розлучення батьків на життєдіяльність дитини молодшого шкільного віку : автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.07; Національний педагогічний ун-т ім. М. П. Драгоманова. К., 2009. 20 с.
5. Сатир В., Как строить себя и свою семью. М.: Педагогика-Пресс, 1992. 190 с.
6. Сім'я та сімейні відносини в Україні: сучасний стан і тенденції розвитку. К.: ТОВ «Основа-Принт», 2009. 248 с.
8. Хлопоніна Н. С. Вплив рольових очікувань подружжя на характер сімейного спілкування: Автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.05. Ін-т соц. та політ. психології АПН України. К., 2007. 16 с.
9. Психологія сім'ї : навч. посіб. / В. М. Поліщук, Н. М. Ульяна, С. А. Поліщук та ін. ; за заг. ред. В. М. Поліщука. 2-ге вид., доповн. Суми : Університет. кн., 2009. 282 с.
10. Эйдемиллер Э. Г., Юстицкис В. Психология и психотерапия семьи СПб. : Питер, 1999. 656 с.
11. Яцина О. Ф. Трансформації практик шлюбно-сімейного партнерства та батьківства: постмодерні реалії : монографія. НАПН України. Ін-т соціальної та політичної психології. Ужгород : Карпати, 2018. 278 с.

Інформаційні джерела:

1. Сімейна терапія. URL: http://www.koob.pro/family_therapy/
2. http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/2067/Konspekt_lekcij_PsS.pdf 37.

3. http://shron1.chtyvo.org.ua/Pomytkina_Liubov/Psykholohiia_simji.pdf 38.

4. Психологія сім'ї та психологічні проблеми сімейного виховання: НМКД СЕЗН ЗНУ (презентаційний курс лекцій, методичні рекомендації до семінарських занять та самостійного вивчення дисципліни, тестові завдання для поточної атестації та підсумкового контролю знань). URL: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11899>